

Posudek disertační práce Mgr. Veroniky Pilné

ODĚV A JEHO VÝVOJ V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH 15.-17. STOLETÍ

211 s. textu, poznámkový aparát, prameny a literatura, textové a obrazové přílohy

Vývoj oděvní kultury patří mezi klasická mezioborově zkoumaná témata. Mgr. Veronika Pilná své téma jasně vymezila geograficky i časově a nabízí svým způsobem velmi originální analýzu vývoje regionálního oděvu v době raného novověku.

Struktura práce je logická a autorka s vytříbeným smyslem pro systém postupuje od základního teoretického rámce ke konkrétním analýzám dostupných materiálů (písemné prameny, ikonografie i konkrétní jedinečné zachované doklady). Text je uspořádán tak, že je možné sledovat jak vývojovou linii kosmopolitní módy, tak její konkrétní realizaci ve zkoumané oblasti, samozřejmě v genderovém rozlišení a s ohledem na dětský oděv, a zároveň i na sociální rozdíly a názvosloví. To vše, pokud je to možné, i s ohledem na kvalitu textilií a stříhovou konstrukci šatu.

Nebývá vždy obvyklé zahrnovat do studií o vývoji oděvu technologickou stránku přípravy surovin a jejich zpracování, ani popis spojování jednotlivých dílů a typologii stehů. Zde je navíc zachycen i základní postup při výrobě obuvi a jeho změny. U takto pojaté práce pak nepřekvapí, že zvláštní pozornost je zaměřena i na prádlo, drobné oděvní doplňky a šperky.

Kapitola Oděv v životě, která práci uzavírá, se zabývá fungováním oděvu v každodennosti – všedním životě, i jeho symbolických funkcí ve svátečním prožívání času a rituálu.

Je třeba ocenit snahu autorky nepoměřovat estetičnost a praktičnost, případně hygienu historického oděvu měřítky soudobého člověka, to je přístup moderní a inspirativní.

Oponent má u takto precizní práce těžkou úlohu, má-li něco konkrétního vytknout. V tomto případě jsou to naprosté marginálie. Snad to, že existuje více druhů krajek (síťovaná, pletená, háčková), nebo že korálky (ať už z pravého korálu nebo z červeného sklíčka) na dětském oděvu měly v minulosti především magickou ochrannou funkci, a ze stejného důvodu byli chlapci a děvčátka v batolecím věku oblékáni stejně. Ale jsou to skutečně podružné detaily.

Bylo mi potěšením oponovat tak dobře napsanou a fundovanou práci a ráda ji doporučuji k obhajobě s návrhem *prospěla*.

Praha 29. Listopadu 2015

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie FFUK